

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

אלכסנדר פן וצבי בן-חיים, שאותם האשים בנזיכה-סיפוריות של מחזה פרי-עטו על מילחמת-השיחרור. המישפט, שנערך לפני השופט אליעזר מלחי*, הפתיים בכך שהשופט החליט שעותקי המחזה יועלו כאש בהשמדה השנתית של תיקים מארכיון בית-המישפט. ב"חקירה מיוחדת" תחת הכותרת "הפיל", החמור** ותפריט הצנען, הביא צוות פרשני-החוץ של השבועון תפקיר על מערכת-הבחירות-המוקדמות*** בארצות-הברית. כשער הגיליון: הזמרת הצעירה נעמה נרדי, כראשית דרכה. נעמה היא כתם המשותפת של כרזה צפירה ונחום נרדי.

קינן חשוד בהטלת כפצה * הדרווי' שעוזר להקים מדינה

* הרבנות מעניקה תעודה לתיש * בורג מתפלל במכוניתו

העם

ימיו שאן כי"ר

במשך שבוע גברה כימעט בכל חוגי ה"אוכלוסיה" ההתמרמרות על ההתקפה האחרונה של המיעוט הדתי. שהצליח באמצעות מקורמימכר מילגנתי מסוקפק ביותר להיטיל את מרותו על רוב האוכלוסיה. התיקב המועד שבו ישתק חוק-השבת הדתי את התנועה בארץ, משקיעת החמה ביום השישי ועד צאת הכוכב הראשון כמוצאי-שבת. לא רק בעלי-מכוניות, כייאם גם רבבות אחרים אחריהם ראו בדבר התגרות גלויה בחופש-הפרט.

זו הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה, עלה באופן ספונטאני בלב אלפים הרעיון לעבור להתקפת-נגד. לארגן תנועה המורית למילחמה בשלטון המיעוט הדתי. אני שים רציניים, עורכי-דין ומנהלי-חברות, השמעו דברים קודרים על הצורך במרי אזרחי, בעלייה המונית של אלפי מכוניות ירושלימה ביום השבת, ובהתנגדות פאר-סיבית.

אולם באחד מבתי-ההקפה נמצא, כנראה, אדם ששאל את עצמו: מדוע לא? למה לא לעשות איוה מעשה חסר-חשיבות כשלעצמו, מעשה שיעורר הד ויוכיח ש"מעשי הדתיים מעוררים התנגדות. הבחור שוחח אולי עם בחור אחר, והשניים החליטו לעשות את המעשה בעזרת פצת-הפחדה, ספק מעשה-קונדס ספק הפגנה. כמות של חומרי-נפץ. ביום השישי כערב נפלה פצת-הפחדה פרימיטיבית ל-

* שנחפרסם 14 שנים מאוחר יותר בשערורייה, שבעטיה נשפט ואחר התפטר מכס בית-המישפט המחוזי בתל-אביב. ** הפיל והחומר — סימלי המיפלגות הר" 19 בקניית והדמוקרטיה בארצות-הברית. *** שהביאו לבחירת הגנרל אייזנהאור ועדלאיי טטיבנטון האב כמועמדי הויר" ועל גות. בבחירות עצמן זכו הגנרל אייזנהאור וסגנו ריצ'ארד ניקסון.

תוך מירפסתו של דויד צרי פינקס, שר" התחבורה והאחראי לתקנוח השבת. הפצצה לא התפוצצה, אולם מישר שוטרים הופקד על הבית.

אילו היה המעשה פרי יוזמתו של איר-גון-מחתרת, היה העניין מסתיים בכך. איש מחתרת רציני אינו חוזר שנית למקום שבו נכשל. אולם שיקול זה אינו קיים לגבי אדם או אנשים העושים מעשה "מן שאן כי"ר". לצורך סיפוק עצמי בלבד. הם חוזרו למחרת היום, והדביקו דלת פצצת-הפחדה שנייה. הפצצה התפוצצה, וגרמה נזק-מה לדלתות ולשמות, ולא פגעה ב"שר, באשתו, בבתו ובבנו. מי שהיה המפקד האחרון בעיר העתיקה הנצורה וישב בשבי הלגיון.

המיטרה אסרה שני צעירים שניראו לה חשודים. בבית האחד מהם מצאה, לדבריה, כמות של חומרי-נפץ.

פרט קטן, עיתוני הבוקר (פרט להארץ שלא הזכיר), הקדישו למעשה כמה שורות. הקורא קיבל את הרושם שהוטלה פצת-הפחדה ליד דירת השר, מעשה הפרגנתי שאין להצדיקו בשום פנים אך שבכל זאת אינו מעשה המועזע את העולם. הפצצה האמיתית נשמרה לעיתוני-הערב. הפצת עיתוני-הערב תלויה בגודל הכור תרות הראשיות. הן טופקו להם עלידי פרט קטן: אחד משני החשודים היה עיי תונאי מפורסם.

פרט קטן זה, בתוספת למעשה עצמו, יצר את הסנסאציה. לפיכך ששו שני עיי תוני-הערב לשים את הדגש על אישיותו של החשוד. ואומנם, זה היה חשבון נכון: הפצת שני עיתוני-הערב* עלתה ביום הר" ראשון ב"40%, ואחד מהם הוציא גם מה" דורה שנייה. אולם מול הצלחה מיסחרית ו' נוצרה אווירה ציבורית המרשיעה מראש את העציר, ומתעלמת מחוק ההגיונות הר" ראשון אשר לפני הנאשם ח"י-משפט עד אשר יורשע עלידי בית-דין מוסמך.

ארבעה עיפים. העציר ששמו גרם לסנסציה היה עמוס קינן, בן 26, חביבם של רבבות קוראי מדורו עוזי ושוחי" ב" * "ידיעות אחרונות" ו"מעריב".

הארץ* מחבר סיפורים, לפנים חבר מע" רכת העולם הזה**. לאלפי צעירים הוא מוכר כאדם ססגוני, חייל לוחם במחתרת ובצבא.

לעיתוני-ערב אחד לא היתה הסבלנות לחכות לפסק-הדין העלול להינתן רק בעוד כמה חודשים***. הוא הרשיע את עמוס קינן במישפט-פרטי משלו, שפך עליו קיי תון של גידופים, וקשר אותו עם קבוצת הכוענים, שקינן פנה לה עורף לפני שנים****.

גרשום שוקן, עורך הארץ ומעסיקו של עמוס קינן, נקט עמדה הגונה והרשיע את המעשה עצמו ויעץ לקוראיו לדחות את פסק-דינים עד לפסיקתו של השופט. יחד עם זאת עזר לאמו של קינן למצוא לו סניי גור מתאים.

אותה שעה ישבו העצורים בכלא****, מנותקים מן העולם, לבדם עם ההלם הער בר על כל אדם בהיאסרו. עמוס סרב לדבר עם עורכי-הדין יעקב הינגמן, עד ששוכנע כי אומנם נשלח עלידי אמו. כשהובא בפני השופט שהוציא נגדו פקודת-מעצר, היה שקט אך עצבני, והתרגש רק כשעמד מול אמו. חברת מסא"ר נאמנה שאישיתה הר" מיוחדת-במינה זכתה בהערצת כל שכניה.

המעמד העליוני

לעזר, יה שייך!

המיפעל ההנדסי הגדול ביותר של הר" מדינה, כביש כורנוב—סדום, מתקדם במהיר רות של 10,000 ל"י ליום. בשבוע שעבר יצא שליח שירות-השדור, נקדימון רוגל*****, לראיין כמה מן הפועלים הר" עוסקים בסלילתו, נתקל בקבוצה של דרוזים המשתכרים שלוש ל"י ליום.

"מה ער לך בדליית-אלי-כרמל, יא אחי מד? שאל את אחד מהם, "מדוע עשית כל הדרך הארוכה הזאת הגה?"

הדרווי לא היסס אף לרגע, "יא שייך!" אמר, "צריכים לעזור למדינה הזאת!"

הווי

האיש שהוביל תיש

הזוגות שבאו למישרי הרבנות הראי שית בירושלים לסדר את הניירות לנישור

* מיטב הקטעים קובצו בספר בשוטים ובקערבים. ** בתפקיד של עורך-כיתוב וכותב רשימות (בחתומת אחאיר יתר). מאוחר יותר שימש קינן חבר מערכת העולם הזה עד שנת 1962.

*** קינן ושוחתו זוכו בדין. **** ההתקפה נעשתה ע"י ד"ר עזריאל קרליבך, מייסד מעריב, שניצל הזדמנות זו כדי לנגח את רעיונותיו של קינן. ***** שוחתו של קינן היה שאלתיאל בן-יאיר, שמאוחר יותר עבד באפריקה ב" חברת אינקודה שייבאה בשר לישראל, ושרי מש בשנות השישים הראשונות כסוכן של שירות-הביטחון. בן-יאיר נפטר לפני כמה שנים בגינדה. ***** מאוחר יותר מנכ"ל הסלווייה הר" ישראלית ושליחה למערב-אירופה.

שאלתיאל בן-יאיר ועמוס קינן במעצר. פצצה בבית השר

"העולם הזה" 765 תאריך: 26.6.52

איהם, נדהמו למראה עיניהם: במדרגות הצרות של הבניין עתיקה-ימים, ברחובה הראשי של ירושלים, עלה תיש מובל בידי יהודי זועף, הסביר אברהם זונא, דייר שכונת הגבול מוסררה ובעל התיש, את מטרת ביקורו: שילטונות האספקה דרשו ממנו לשחוט את התיש. הוא בא לקבל את עזרת הרבנות בעניין הגזירה, בהסתמכו על דין תורה שלפיו אסורה שחיטת תיש בכור. כעבור שעה קלה ירד באותן מדרגות זונא המאושר כשבליסו, נוסף על ביטול הגזירה, גם מיכתב-המלצה אל מישרד המיסחר-התעשייה ובו בקשה לאספקת מיספוא לתיש שנהון.

מכתבים

דוש ובמקום

אחרי שדוש תפס את מקומו של העורך בעמוד 2 (העולם הזה 764) לחתם על האי-

גרת ל"קורא היקר", שמא יתגסק העורך בדוש ויציר את הקאריקאטורות? אסתר דנסקין, תל-אביב

אנשים

יור הכנסת יוסף ש"ר סוף-סוף את סימטת הכנסת. אל לאחד הח"כים: "אל תדבר אל ראש, דבר לענייני!" עקיבא גוברין*, ח"כ מסא"ר ש"ר לדוכן-הכנסת על-מנת לענות לתלונות הר" ציונים-הכלליים על התרוששות הציבור, לעג לקובלנה והכריז: "עוד מעט נצטרך להדליק גרות כדי למצוא לפחות עשיר אחד בכל המדינה הזאת". עוברים-ושבים בכביש ירושלים-תל-אביב ראו בראשית השבוע, בשעות-הבוקר המוקדמות, מכונית שר נושאת דיגלון** ובתוכה מתפלל אדם עטוף סליית ומניח תפילין. המתפלל: שרה-בריאור ר"ר יוסף בורג, שמיהר להגיע למישרדו הירושלמי מדירתו התל-אביבית.

* מאוחר יותר אחד משרי-התיירות בי מישר הקודם. ** שרי הממשלות הישראליות הראשון נות נהגו לנסוע במכוניותיהם כאשר דיג" ל" המדינה מתנוססים עליהן.